

af, at der ikke findes Steder og Institutioner, gennem hvilke de kunne mødes.

2. Selve Arbejdets rent midlertidige eller uregelmæssige Art. En Mængde Arbejdsmænd leve af alt forefaldende Arbejde og ere arbejdsløse i Mellemtiden mellem de forskellige kortvarige Ydelser. Havnearbejdere lide under det uregelmæssige ved Ladning og Losning — snart enorm Travlhed, snart hel Stilhed ved Havnen. Men ogsaa faglærte Arbejdere kunne blive arbejdsløse af denne Aarsag. Saaledes medførte den humane Foranstaltning, som Indførelsen af et ugentligt Fridøgn i Bagerfaget er, at en hel Del Arbejdere, der i tidligere Tider vilde være forsvundne fra Faget, nu blive hængende ved det i en alt andet end misundelsesværdig Stilling som halvt arbejdende, halvt arbejdsløse, idet de nemlig have nogle Ugedage besatte med at erstatte de Arbejdere, der have Fridøgn, medens de gaa ledige de andre Dage. — Mange Slags Virksomheder kræve ligefrem til deres Drift, at der uden for deres Porte staar en Del arbejdsløse, som ere parate til at tage fat, naar der bliver ekstra travlt, og saa senere afskediges igen. Store Skibsværfter, der i en Fart skulle kunne udføre store Reparationer, ere et godt Eksempel paa saadanne Virksomheder.

3. Virksomhedens Drift, koncentreret i en „Sæson“. Udgør den Sæson, i hvilken der overhovedet arbejdes, eller i hvilken der arbejdes under stærkt Pres, kun en kortere Del af Aaret, vil der ikke kunne tales om „Sæsonarbejdsløshed“, idet de, der kun arbejde i denne Tid ved vedkommende Bedrift, maa antages at have en anden Beskæftigelse den længste Del af Aaret. Omvendt forholder det sig imidlertid med de Fag, der arbejde i den største Del af Aaret og f. Eks. som Bygningshaandværkerne kun stoppe i den Tid, Klimaet lægger eller plejer at lægge Hindringer i Vejen for Arbejdets Udførelse. Her vil det altid være meget vanskeligt for Arbejderne at faa andet Arbejde i Vintermaanederne.

Der er ogsaa anden Sæsonarbejdsløshed end den, der er forvoldt ved Klimaet. I al Beklædningsindustri og -handel er der f. Eks. Sæson i Foraarsmaanederne og Efteraaret helt op til Jul, medens Vinteren og Midsommer ere Tider med mange arbejdsløse o. s. v. Grunden hertil er den forskellige Efterspørgsel efter færdige Varer paa de forskellige Aars-tider. Sæsonarbejdsløshed er dog ikke den værste Art Arbejdsløshed, da dens Længde saa nogenlunde kan beregnes i Forvejen, og Arbejderne derfor kunne sikre sig mod at lide Nød i den stille Tid ved højere Løn i den Tid, de arbejde.

4. Forandringer i Virksomhedernes Produktions- og Afsætningsforhold. Naar en Bedrift gaar over fra at være haandværksmæssig drevet til at blive fabrikmæssig drevet, eller Bedriften, om den er nok saa haandværksmæssig dreven, erstatter Haandkraften med Maskinkraften, saa er det klart, at denne Proces overflødiggør mange Arbejdere. Som før nævnt er man bleven skuffet i den Antagelse, at denne Art Arbejdsløshed vilde forsvinde i Løbet af kort Tid — tværtimod.

Ved Siden af den Overflødiggørelse af Arbejdere, der skyldes Forandringer i Produktionens Teknik og Arbejdets Ordning, skabes der periodevis megen Arbejdsløshed ved, at Produktion og Afsætning af færdige Produkter ikke svare til hinanden. — Fabrikkerne ligge fulde af Varer, som de ikke kunne blive af med, og saa indskrænke eller stoppe de helt den videre Produktion. Det vilde føre for vidt at gaa ind paa de mange forskellige Teorier om Aarsagerne til saadanne økonomiske Kriser eller „daarlige Tider“, i hvilke Produktionen formindskes, og al Virksomhed ligger ligesom lammet; nok er det at paapege, at der hele det 19de Aarhundrede igennem med Mellemløb har forekommet denne Slags Kriser, og at deres Karakter i den senere Tid har ændret sig noget, idet de nu strække sig over adskilligt længere Tid og som Følge deraf i noget mindre Grad ere pludselig ødelæggende end tidligere. Kort før Krisernes Indtræden har det i Reglen været rigtig „gode Tider“, og saa